

ΟΜΟΤΙΜΩΝ Κοινωνία

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΟΥ ΞΩΜΑΤΟΣ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΕΛΕΤΗ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΩΝ

Το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και το Σώμα Ομοτίμων Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών οργάνωσαν στις 11 Δεκεμβρίου 2017 τελετή υποδοχής των αφυπηρητησάντων μελών Δ.Ε.Π. του Ιδρύματος κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2016 και 2017 στην Μεγάλη Αίθουσα του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Μετά την προσφώνηση από τον Αναπληρωτή Πρύτανη Φοιτητικής Μέριμνας του ΕΚΠΑ καθηγητή Γεώργιο Πολυμενέα και τον χαιρετισμό από τον Πρόεδρο του ΣΟΚΠΑ καθηγητή Διονύσιο Κόκκινο, ακολούθησε ομιλία από τον ομότιμο καθηγητή Νικόλαο Κλαμαρή με τίτλο : «Ακαδημαϊκά δικαιώματα και υποχρεώσεις των Ομοτίμων Καθηγητών».

Στο τέλος της εκδήλωσης έγινε επίδοση των σημάτων του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών του ΕΚΠΑ στα αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π.

ΚΟΠΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗΣ ΠΙΤΑΣ

Στις 29 Ιανουαρίου 2018 τα μέλη του Σώματος Ομοτίμων παρακολούθησαν την εξαιρετικά ενδιαφέρουσα ομιλία του Ομ. Καθηγητή Π.Μαστροδημήτρη με θέμα : «Σχέσεις Διονυσίου Σολωμού και Ανδρέα Κάλβου». Πριν την έναρξη της ομιλίας ο Πρόεδρος του ΣΟΚΠΑ Καθηγητής Δ.Κόκκινος τίμησε για την πολύτιμη προσφορά τους τα μέλη του τέως Δ.Σ. Ομ. Καθηγητές : κ.Ι.Αραχωβίτη, κ.Λ.Δελλασούδα, κ.Α.Ξενιώτου, κ.Π.Τούτουζα και κ.Σ.Τρωιάνο, και επιδόθηκε σε αυτούς τιμητική πλακέτα από τα μέλη του Δ.Σ. της αντίστοιχης Σχολής.

Την ίδια ημέρα ακολούθησε δείπνο και κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας στο «Κωστής Παλαμάς» με τιμητική παρουσία του Πρύτανη του ΕΚΠΑ καθηγητή Μ.Α.Δημοπούλου και την συμμετοχή μεγάλου αριθμού μελών και φίλων του ΣΟΚΠΑ.

ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΗ ΣΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟ ΤΟΥ ΡΩΜΑΙΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ ΑΔΡΙΑΝΟΥ

Το 2017 συμπληρώθηκαν 1900 χρόνια από την άνοδο του Αδριανού στο θρόνο. Η προσωπικότητα του Ρωμαίου Αυτοκράτορα ΑΔΡΙΑΝΟΥ, του θαυμαστή και ευεργέτη της Αθήνας, είναι στενά συνδεδεμένη με τις δύο πόλεις της κλασικής αρχαιότητας, τη Ρώμη και την Αθήνα, οι οποίες αποτελούν τα θεμέλια και την πεμπτοσύνη της Ευρώπης. Για την επέτειο αυτή διοργανώθηκε από το Σώμα Ομοτίμων Καθηγητών του ΕΚΠΑ σε συνεργασία με την Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών και την Ευρωπαϊκή Ένωση Ομοτίμων Καθηγητών ειδική εκδήλωση, υπό την αιγίδα της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας, με θέμα : «ΑΘΗΝΑ – ΡΩΜΗ 117-2017μ.Χ. Αφιέρωμα στον φιλέλληνα Ρωμαίο Αυτοκράτορα και Αθηναίο Άρχοντα ΑΔΡΙΑΝΟ».

Η εκδήλωση, η οποία είχε προγραμματιστεί για την Μεγάλη Αίθουσα Τελετών του Πανεπιστημίου Αθηνών, αναβλήθηκε

δύο φορές λόγω επεισοδίων στα προπύλαια, και έγινε τελικά με επιτυχία στην Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών στις 16 Ιανουαρίου 2018.

Μετά τους χαιρετισμούς από τον Διευθυντή της Ιταλικής Αρχαιολογικής Σχολής Αθηνών καθηγητή Ε.Ραρί, τον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Αθηνών Καθηγητή Μ.Α.Δημόπουλο, τον Πρόεδρο του ΣΟΚΠΑ

και Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ομοτίμων Καθηγητών Ομ.Καθηγητή Δ.Κόκκινο και τον Πρέσβη της Ιταλίας Ε. L.Margas, η Α.Ε. ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κύριος Προκόπιος Παυλόπουλος τίμησε την εκδήλωση με την εμπνευσμένη ομιλία : «Αδριανός ο Αυτοκράτορας "Ιανός", μεταξύ Αθήνας και Ρώμης». Ακολούθησαν ομιλίες από :

- τον ομότιμο καθηγητή της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ Βασίλειο Λαμπρινουδάκη με τίτλο : «Η Επίδαυρος στα χρόνια του Αδριανού».
- τον επίκουρο καθηγητή του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας του ΕΚΠΑ Στυλιανό Κατάκη με τίτλο : «Ο Αδριανός στην Ελλάδα».
- τον Πρόεδρο της Διεθνούς Ένωσης για τον επαναπατρισμό των Γλυπτών του Παρθενώνα, καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Federico II Napoli (Ιταλία) Louis Godart με τίτλο : «Adriano - Yourcenar e la Classicità»
- την ομότιμη καθηγήτρια της Φιλοσοφικής του Α.Π.Θ. Θεοδοσία Στεφανίδου -Τιβεριού με τίτλο : «Ο Αδριανός και η αναγέννηση της Αθήνας».
- τον Διευθυντή της Ιταλικής Αρχαιολογικής Σχολής Αθηνών, συνδιοργανωτή της εκδήλωσης, καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Siena (Ιταλία) Emanuele Parì με τίτλο : «Adriano il Patrono».

Την εκδήλωση συντόνισε η Ειδική Γραμματέας του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών, ομότιμη καθηγήτρια της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ Στέλλα Πριόβολου.

Ακολούθησε δεξίωση με την ευγενή προσφορά της Ιταλικής Αρχαιολογικής Σχολής Αθηνών. Προβλέπεται έκδοση των ομιλιών σε ειδικό τεύχος.

ΣΗΜΕΙΑ ΟΜΙΛΙΑΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ Κ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Αυτοκράτορας «Ιανός», μεταξύ Αθήνας και Ρώμης

Εισαγωγή

Στις 11 Αυγούστου του 117 μ.Χ., ο Αδριανός αναδεικνυόταν Αυτοκράτορας της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, διαδεχόμενος τον Τραϊανό. Ο τελευταίος, είχε ετοιμάσει μεθοδικά -όπως έκανε για όλα τα δημόσια πράγματα - την διαδοχή του, εκπαιδεύοντας δίπλα του για χρόνια το νεαρό Αδριανό.

A. Η εκπαίδευση του Αδριανού ήταν διπλή: Από την μια πλευρά καλλιεργούσε την μόρφωσή του, με τόσο έντονα να ελληνικά της στοιχεία, ώστε οι σύγχρονοί του στην Ρώμη του έδωσαν το προσωνύμιο «Graeculus», «Μικρός Έλληνας». Και, από την άλλη πλευρά, ολοκλήρωνε την στρατιωτική του παιδεία, ακολουθώντας, σχεδόν πάντα, τον Τραϊανό στις εκστρατείες του εκτός Ρώμης, ιδίως τα τελευταία χρόνια, όταν ο Αυτοκράτορας είχε επεκτείνει την Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία σε τέτοιο βαθμό, ώστε ν' αποκτήσει την μεγαλύτερη έκτασή της στην ιστορία της.

B. Αυτή την κληρονομιά του Τραϊανού παρέλαβε ο Αδριανός, ένας Αυτοκράτορας πραγματικός «Ιανός», αφού στην όλη αυτοκρατορική προετοιμασία του μετείχε η Ρώμη, ως προς το «Imperium» και η Αθήνα, ως προς την κλασική Παιδεία του. Η όλη αυτοκρατορική του πορεία - πρωτίστως δε το γεγονός ότι δεν ενδιαφέρθηκε για την περαιτέρω επέκταση των ορίων της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας - απέδειξαν ότι στον χαρακτήρα του Αδριανού επικράτησε η Αθήνα, ενώ η Ρώμη απλώς προσέθεσε σ' αυτόν το θεσμικό στίγμα της υποδειγματικής θεραπείας της Res Publica.

1. Ο Αδριανός και η Αθήνα.

Το Πνεύμα της Αρχαίας Αθήνας άφησε βαθειά τα σημάδια του στην προσωπικότητα του Αδριανού, ήδη από την εφηβική του ηλικία.

A. Οι πρώιμες φιλοσοφικές του ανησυχίες τον κατεύθυναν στον δρόμο των Στωικών, αλλ' ακόμη και του Επικουρείων. Τον επηρέασε όμως κατ' εξοχήν ο «στωικισμός», μέσω της μελέτης του Επικτήτου.

1. Ίσως δε ήταν η θέση του Επικτήτου, σύμφωνα με την οποία η πεμπουσία της ελεύθερης βούλησης πρέπει να κατευθύνεται όχι στην επαύξηση αλλά στην πιο σώφρονα διαχείριση των κεκτημένων που, όπως προεκτέθηκε, τον οδήγησε να επιλέξει όχι την επέκταση των ορίων της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας αλλά την πιο ορθολογική οργάνωσή της, με πυρήνα την Res Publica. Ήταν αυτή η νοοτροπία του Αδριανού που ώθησε τον Σίλλερ να τον αποκαλέσει «πρώτο υπηρέτη της Αυτοκρατορίας».

2. Κάπως έτσι ο Αδριανός έμεινε στην ιστορία της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας περισσότερο ως ο «Principes» που φρόντισε με ζήλο την εμπέδωση της ειρήνης, τον εξορθολογισμό της αυτοκρατορικής διοίκησης και τον εξωραϊσμό των πόλεων.

B. Η, κάπως άγνωστη βέβαια, λογοτεχνική πτυχή του Αδριανού τονίζει ακόμη περισσότερο την Ελληνική - Αθηναϊκή του πλευρά.

1. Εγγραψε αρκετούς στίχους στα ελληνικά και στα λατινικά. Η ποίησή του στα ελληνικά είναι σαφώς ανώτερη, από λογοτεχνικής πλευράς, εκείνης των λατινικών του στίχων. Ούτε αυτή

όμως μπόρεσε να τον καταξιώσει τελικώς, αφού κατατάσσεται στους «ελάσσονες ποιητές» της εποχής του.

2. Στο σημείο αυτό αξίζει να μνημονευθεί και τούτο: Η έντονη ενασχόλησή του με την ποίηση στα νιάτα του και ο κάπως ελεύθερος τρόπος ζωής του εκείνα τα χρόνια, ανησύχησαν τους κύκλους της Ρώμης μήπως βρίσκονταν μπροστά σ' ένα νέο «φαινόμενο Νέρωνα», ο οποίος είχε ήδη υποστεί τις συνέπειες της «Damnatio Memoriae». Η πορεία του Αδριανού στην συνέχεια διέψευσε, πανηγυρικά, όλους αυτούς τους φόβους. Και ο Αδριανός μπορεί να μην άφησε «όνομα» ως ποιητής, πλην όμως το όποιο λογοτεχνικό του τάλαντο έβαλε το δικό του λιθάρι στο οικοδόμημα της απαστράψασας εν τέλει ηγετικής του προσωπικότητας.

Γ. Η μακρόχρονη παρουσία του στην Ελλάδα, κυρίως δε στην Αθήνα, επισφράγισε εμβληματικά την «Αθηναϊκή» όψη του «Αδριανού - Ιανού».

1. Ο Αδριανός ήλθε, το φθινόπωρο του 124 μ.Χ., στην Ελλάδα, προορισμό που πρέπει να είχε από την αρχή στο μυαλό του, όταν ξεκίνησε τις περιοδείες του. Εφθασε εγκαίρως για την συμμετοχή του στα Ελευσίνια Μυστήρια. Και λίγους μήνες μετά, στις αρχές του 125 μ.Χ., μετέσχε στις εορτές των Διονυσίων. Κατά την διάρκεια του χειμώνα περιόδευσε στην Πελοπόννησο. Η ακριβής διαδρομή παραμένει ασαφής, ωστόσο ο Πausανίας αναφέρει διάφορα σημάδια, όπως οι ναοί που έχτισε ο αυτοκράτορας και το άγαλμά του, που κατασκεύασαν οι ευγνώμονες κάτοικοι της Επιδαύρου, ευχαριστώντας τον για τις ευεργεσίες του.

2. Ο Αδριανός ήλθε πάλι στην Ελλάδα το 128 μ.Χ. Αυτή την φορά η περιοδεία του στην Ελλάδα πρέπει να επικεντρώθηκε στην Αθήνα και στην Σπάρτη. Ο Αδριανός είχε στο νου του μία ελληνική αναβίωση μέσω Δελφικής Αμφικτυονίας, αλλ' αποφάσισε πλέον κάτι μεγαλεπήβολο: Το «Πανελλήνιον» επρόκειτο να είναι ένα συμβούλιο που θα έφερνε κοντά τις ελληνικές πόλεις, όπου και να βρίσκονταν γεωγραφικά. Το μέρος συνάντησης θα ήταν ο νέος ναός του Διός στην Αθήνα. Έχοντας θέσει σε κίνηση τις προετοιμασίες - το ν' αποφασισθεί ποιός πόλης το αίτημα ν' αναγνωρισθεί ως ελληνική θα έπαιρνε, από μόνο του, πολύ χρόνο - αναχώρησε για την πόλη της Εφέσου.

3. Ο μετέπειτα θάνατος του Αντίνοου τον επηρέασε βαθειά. Σίγουρα όμως πέρασε τον χειμώνα του 131-132 μ.Χ. στην Αθήνα και πιθανώς παρέμεινε περισσότερο στην Ελλάδα, ή και ανατολικότερα, εξαιτίας της νέας επανάστασης των Ιουδαίων, που ξέσπασε το 132 μ.Χ.

4. Τις Ελληνικές - ιδίως δε «Αθηναϊκές» - ρίζες του Αδριανού μαρτυρούν ανά τους αιώνες τα έργα του στην Ελλάδα.

α) Πλειάδα μνημείων της Αρχαίας Ελληνικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς οφείλουν την «επιβίωση» τους ανά τους αιώνες στις πρόνοιες του Αδριανού. Ιδιαίτερης μνείας αξίζει η «Πύλη του Αδριανού», δια της οποίας ο Αδριανός θέλησε να οριοθετήσει το «σύνορο» μεταξύ της «Παλαιάς Αθήνας» που ολοκλήρωσε - με σημείο αναφοράς τον Ναό του Ολυμπίου Διός, ο οποίος δεν είχε περατωθεί από την εποχή του Πεισιστράτου - και της «Νέας Αθήνας», προς την πλευρά της Ακρόπολης, που αποκατέστησε με τρόπο, ο οποίος σεβάσθηκε στο ακέραιο την

αρχετυπική της μορφή. Υπό τα δεδομένα αυτά, η Πύλη του Αδριανού θα μπορούσε κάλλιστα να συμβολίσει έναν άλλο Αδριανό «Ιανό», εκείνον μεταξύ της Αθήνας πριν από την εποχή του και της Αθήνας μετά απ' αυτόν.

β) Επιπλέον, η «Αδριάνεια Βιβλιοθήκη» και το «Αδριάνειο Υδραγωγείο» στην Αθήνα δεσπόζουν, ακόμη και σήμερα, στο «ταμείο» της συνεισφοράς του για την διάσωση και την περαιτέρω ανάδειξη του μεγαλείου της Αρχαίας Ελλάδας. «Τύχη αγαθή», στην Ελλάδα φιλοτεχνήθηκε η προτομή που εκφράζει, με τον πιο ολοκληρωμένο τρόπο, το σύνθετο - και ιδίως Ελληνικό - πρότυπο του Αδριανού. Αυτή η έξοχη μαρμάρινη προτομή του Αδριανού, την οποία έφερε στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη το 1933 στην Λεωφόρο Συγγρού, αποκαλύπτει μ' ενάργεια τα βασικά χαρακτηριστικά του Αδριανού: Αποστρέφεται τα επίγεια και έχει στραμμένο το βλέμμα και το νου προς τα υπερκόσμια. Απεικονίζεται με γενειάδα φιλοσόφου και στεφανώνεται με στεφάνι από φύλλα βελανιδιάς, το οποίο κοσμεί ένας αετός, το έμβλημα του Διός, που του προσδίδει την ιδιότητα του «Σωτήρα των Πολιτών».

II. Ο Αδριανός και η Ρώμη.

Την «Ρωμαϊκή» όψη του «Αδριανού - Ιανού» συνθέτει κυρίως το θεσμικό του έργο. Κατ' εξοχήν δε η νομοθεσία του, το περιεχόμενο της οποίας όμως αναδεικνύει εμφανώς, και εδώ, την έντονη επιρροή της Αθήνας, με προεξάρχουσα την επιρροή του στωϊκισμού. Δεν είναι υπερβολή να καταλήξει κανείς στο συμπέρασμα ότι ο Αδριανός επιχείρησε ν' αναβαπτίσει το «Imperium» και την «Res Publica» της Ρώμης στα νάματα της ελληνικής φιλοσοφίας -ιδίως δε της στωϊκής - προσανατολίζοντας την «Εξουσία» στην εξυπηρέτηση του «Δημόσιου Συμφέροντος». Αρκούν τα εξής δείγματα της νομοθετικής - και, εν γένει, της θεσμικής - κληρονομιάς του Αδριανού.

A. Κορυφαία θέση στις θεσμικές μεταρρυθμίσεις του Αδριανού κατέχουν εκείνες που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία της απονομής της Δικαιοσύνης. Η τελειοποίηση της «Cognitio Extra Ordinem» και των εξ αυτής καταγόμενων γενικών ρητρών της έννομης τάξης, δίνει το πιο αντιπροσωπευτικό παράδειγμα της συνεισφοράς του Αδριανού προς αυτή την κατεύθυνση:

1. Ο ρωμαϊκής προέλευσης και «κοπής» Νόμος, καθώς κατ' ανάγκην προσαρμοζόταν στις ιδιόμορφες συνθήκες των εκάστοτε διακυμάνσεων της πορείας της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας, οδήγησε στην δημιουργία «γενικών ρητρών» - π.χ. επιείκεια, καλή πίστη, χρηστά ήθη - οι οποίες ακόμη και σήμερα συνιστούν «απαστράπτουσες» ψηφίδες του σύγχρονου Ευρωπαϊκού Νομικού Πολιτισμού, κυρίως ως ουσιώδη συστατικά της αναλογικής ισότητας και της, lato sensu, Δικαιοσύνης. Καθοριστική προς αυτή την κατεύθυνση υπήρξε η συμβολή του «Jus Praetorium» («Jus Honorarium») και της «Cognitio Extra Ordinem».

2. Η ανάγκη αντιμετώπισης του παρωχημένου χαρακτήρα αλλά και της κανονιστικής ακαμψίας της Δωδεκάδεκτης νομοθεσίας - το ιστορικό παράδειγμα του Γαϊού, ως προς την αδυναμία κάλυψης των συνεπειών της «κοπής κλημάτων» μέσω της ρύθμισης περί «κοπής δένδρων», είναι άκρως χαρακτηριστικό - που οδήγησαν σ' ένα είδος «δικονομικής αβλογοιστίας» το δια των δικονομικών τύπων των «legis actiones» σύστημα επίλυσης των διαφορών μεταξύ ιδιωτών, ώθησε το πολιτειακό σύστημα της Ρώμης στην επινόηση της «Per Formulam» διαδικασίας και, συνακόλουθα, της διαμόρφωσης του «Jus

Praetorium» («Jus Honorarium»). Η «Per Formulam» διαδικασία ίσχυσε ως το 342 μ.Χ, όταν και καταργήθηκε με διάταξη του Μεγάλου Κωνσταντίνου:

α) Την «Per Formulam» διαδικασία παγίωσε η «Lex Aebutia» (149/126 π.Χ.), καθιερώνοντας οριστικά τα δύο στάδια απονομής της δικαιοσύνης στο πλαίσιο πλέον του «Jus Praetorium». Το πρώτο στάδιο «in jure» συνίστατο στην παράσταση ενώπιον του αρμόδιου Πραιίτρωρα, συνήθως ήταν ο «Praetor Peregrinus», ο οποίος διατύπωνε την «Formula» της εν γένει επίλυσης της διαφοράς και όριζε τον αρμόδιο δικαστή. Ιδιώτη δικαστή, οριζόμενο ad hoc («judex datus»), αντίθετα προς την προγενέστερη διαδικασία των «legis actiones», όπου ο δικαστής ήταν ανώτερο κρατικό όργανο, εγγεγραμμένο σε ειδικό λεύκωμα («album judicum»). Ενώπιον αυτού του δικαστή εκτυλισσόταν πλέον το δεύτερο - και τελευταίο - στάδιο επίλυσης της διαφοράς («in judicio»), στο πλαίσιο του οποίου εκδιδόταν η οριστική απόφαση, πάντα όμως εντός των κανονιστικών ορίων της σχετικής «Formula».

β) Και ναι μεν στην «Per Formulam» διαδικασία ο αρμόδιος «Praetor» δεν είχε πλήρη δικαιοπλαστική ικανότητα, πλην όμως καθορίζοντας, κατ' αποτέλεσμα, το όλο νομικό πλαίσιο επίλυσης της διαφοράς οδηγείτο, νομοτελειακώς, σ' ερμηνευτικές μεθόδους δραστικής επικουρίας, συμπλήρωσης ή και διόρθωσης των ισχυόντων κανόνων δικαίου («Jus Civile»).

Εξ ου και ο κλασικός ορισμός που έδωσε στο σταδιακώς διαμορφωθέν «Jus Praetorium» ο Παπινιανός (D.1,1,7,1): «Jus praetorium est quod praetores introduxerunt, adiuvandi vel supplendi vel corrigendi juris civilis gratia propter utilitatem publicam, quod et honorarium dicitur ad honorem praetoris nominatum».

3. Ηδη από την εποχή του Αυγούστου, και παραλλήλως προς την διαδικασία «Per Formulam», αναπτύχθηκε σταδιακώς και μια «εξαιρετική διαγνωστική διαδικασία», ήτοι εκείνη της «Cognitio Extra Ordinem», για την επίλυση των ιδιωτικών διαφορών. Μια διαδικασία, η οποία υποκατέστησε πλήρως την αντίστοιχη «Per Formulam» διαδικασία μετά το τέλος του 3ου μ.Χ. αιώνα. Όπως ήδη τονίσθηκε, κατά την εποχή του Αδριανού και υπό την δική του κατεύθυνση η «Cognitio Extra Ordinem» έφθασε στο απόγειό της.

α) Μέσω της «Cognitio Extra Ordinem», η οποία λειτουργούσε «extra ordinem judiciorum», παρακαμπτόταν, ουσιαστικά, η «Per Formulam» διαδικασία: Η επίδικη διαφορά επιλύονταν από τον αρμόδιο δικαστή - κρατικό όργανο και όχι ιδιώτη - τον οποίο όριζε ο Ηγεμόνας. Προηγουμένως όμως ο Ηγεμόνας, μέσω των «rescripta» τα οποία εξέδιδε - ύστερα από τη γνώμη ειδικού συμβουλίου, του «Scrinium libellorum» - ως απαντήσεις, κατόπιν αναφορών («libelli»), επί των αμφισβητούμενων νομικών ζητημάτων, ουσιαστικώς προσδιόριζε και τον κανόνα δικαίου που όφειλε να εφαρμόσει ο αρμόδιος δικαστής.

β) Η δικονομική πρακτική της «Cognitio Extra Ordinem» άφησε στην ιστορία του δικαίου μια σειρά από πολύτιμες γενικές ρήτρες, οι οποίες διαμορφώθηκαν μέσ' από τα διαδοχικά «rescripta» των Ρωμαίων Ηγεμόνων. Ιδίως δε εκείνων οι οποίοι είχαν βαθειά επηρεασθεί από την στωϊκή φιλοσοφία. Εμβληματικά υπήρξαν τα σχετικά «rescripta» ιδίως του Τραϊανού, του Αδριανού, του Αντωνίνου, του Μάρκου Αυριλίου, του Σεπτιμίου Σεβήρου - τα «Aprokrimata» του οποίου αποτελούν πάντα πολύτιμη οργανωμένη συλλογή - και του Διοκλητιανού. Στις γενικές αυτές ρήτρες που προέκυψαν μεσ' από την διαδικασία της «Cognitio Extra Ordinem» έχουν τις ρίζες τους, όπως ήδη τονίσθηκε, αρκετές από τις ρήτρες ευθυδικίας, τις οποίες γνωρίζει και εφαρμόζει πάντα το σύγχρονο δίκαιο, ιδίως στις δυτικού τύπου Δημοκρατίες.

Β. Το, *stricto sensu*, νομοθετικό έργο του Αδριανού, εξαιρετικά εκτεταμένο και προσαρμοσμένο στις ανάγκες των ιδιαιτεροτήτων της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας της περιόδου του, φέρει βαθειά τ' ανθρωπιστικά χαρακτηριστικά που απορρέουν από την στωική φιλοσοφία, ιδίως δε από το έργο του Επικτήτου. Ιδιαίτερα αντιπροσωπευτικά αυτής της νομοθετικής νοοτροπίας του Αδριανού είναι, μεταξύ άλλων φυσικά, τα εξής:

1. Στο πεδίο του, *latro sensu*, ποινικού δικαίου, ο Αδριανός επέφερε βαθύτατες τομές με ανθρωπιστικό στίγμα, κυρίως καθιερώνοντας τον γνήσιο υποκειμενικό χαρακτήρα της ποινικής ευθύνης που, ως τις μέρες του, έφερε πολλά οιονεί αντικειμενικά χαρακτηριστικά, αφού αρκούσε για την επιβολή ποινής ακόμη και η απλή αμέλεια. Ο Αδριανός ήταν εκείνος που υιοθέτησε πρώτος την γενική αρχή, σύμφωνα με την οποία πυρήνας της υποκειμενικής υπόστασης του εγκλήματος είναι ο δόλος. Και στις περισσότερες περιπτώσεις μάλιστα ο άμεσος δόλος πρώτου βαθμού. Συνεπώς, από τον Αδριανό κατάγεται ο κανόνας που απαντάται στους Πανδέκτες (Digesta, 48.8.14): «In maleficiis voluntas spectatur, non exitus»).

2. Αλλά και στο πεδίο του αστικού δικαίου, του «Jus Civile», η νομοθεσία του Αδριανού διακρίνεται για την υιοθέτηση κανόνων δικαίου που στηρίζονται στην υπεράσπιση του Ανθρώπου και των - στοιχειωδών βεβαίως ακόμη - ελευθεριών του στο πλαίσιο ρύθμισης των κατ' ιδίαν κοινωνικών σχέσεων. Έτσι π.χ. επί Αδριανού:

α) Θεσμοθετήθηκαν διατάξεις και προέκυψαν γενικές αρχές, οι οποίες επέβαλαν μια πιο ανθρώπινη μεταχείριση των δούλων, κάθε είδους.

β) Σειρά νομοθετημάτων απέβλεψε στην ενίσχυση των ασθενέστερων οικονομικώς αγροτών, μέσω της παραχώρησης σε αυτούς δικαιωμάτων επί των χέρσων αγρών. Τούτο επήλθε, κατά βάση, δια του θεσμού μιας μορφής επιμόρτου αγροληψίας, μέσω της οποίας ο κάθε αγρότης αποκτούσε επί του αγρού δικαίωμα επικαρπίας ή - σπανιότατα βεβαίως - και κυριότητας, με ανάλογη δυνατότητα κληρονομικής διαδοχής («Lex Hadriana de Ruribus Agris»).

γ) Στο πεδίο των οικογενειακών σχέσεων μειώθηκε δραστικά η εμπέλεια της - οιονεί δικτατορικής ως τότε - «Patria Potestas», μέσω των διατάξεων που απαγόρευαν την καταχρηστική άσκηση της. Κάπως έτσι επί Αδριανού η οικογένεια, ως κοινωνικός δεσμός, αρχίζει ν' αποκτά τα χαρακτηριστικά, τα οποία ταιριάζουν σ' αυτό που ύστερα ανέδειξε την οικογένεια σε ουσιαστική «κοινωνία προσώπων». Και εδώ λοιπόν ο ακόλουθος κανόνας των Πανδεκτών έλκει την καταγωγή του από τον Αδριανό (Digesta, 48.9.5): «Patria potestas in pietate debet, non atrocitate consistere».

Επίλογος

Αυτό το «διπολικό» Ελληνορωμαϊκό μέγεθος και αντίστοιχο κλασικό μεγαλείο της αυτοκρατορικής οντότητας του Αδριανού μπορούμε να το ανακαλύψουμε - ίσως μάλιστα καλλίτερα, υπό ορισμένες εστίσεις, και από τις ιστορικές πηγές - μεσ' από την ανεπανάληπτα βαθυστόχαστη προσέγγιση της Μαργαρίτας Γιουρσενάρ, στ' «Απομνημονεύματα του Αδριανού». Διαβάζοντάς τα γνωρίζεις κανείς, σχεδόν από κοντά, τον Αδριανό «Ιανό» μεταξύ Αθήνας και Ρώμης. Εκείνον που ακόμη και σήμερα συμβολίζουν, π.χ.:

Α. Στο πεδίο της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς του Αρχαίου Κόσμου, το «πάντρεμα»:

1. Του ρωμαϊκής καταβολής Πανθέου, που κατασκεύασε αρχικώς ο Αγρίππας και αποκατέστησε - μετά την καταστροφή του από πυρκαγιά περί το 80 μ.Χ- ο Αδριανός, με τον ανυπέ-

βλητο θόλο του να εμπνέει την αρχιτεκτονική παράδοση της Αναγέννησης.

2. Με την έπαυλη του Τιβολί, 20 χιλιόμετρα μακριά από την Ρώμη, που χτίστηκε υπό την «άοκη» επίβλεψη του Αδριανού, μεταξύ 126-134 μ.Χ. Και το οποίο συνίσταται σε μian αρμονική σύνθεση μνημείων και τοπίων, που είχαν γοητεύσει τον Αδριανό κατά τις περιπλανήσεις του, ιδίως στην Αρχαία Ελλάδα. Ως προς την τελευταία παρατήρηση, τ' «αποτυπώματα» της εκλεπτυσμένης παρέμβασης των Ελλήνων αρχιτεκτόνων, που συνέπραξαν στην κατασκευή της έπαυλης του Τιβολί, μαρτυρούν με μian ανυπέβλητη πειστικότητα πραγματικής τέχνης.

Β. Και στο πεδίο του Πνεύματος, μια λογοτεχνική έξαρση γνήσιου Ανθρωπισμού, στο πλαίσιο του οποίου κυριαρχεί - πάντοτε με την «καθοδήγηση» του Επικτήτου και της στωϊκής, κυρίως, φιλοσοφίας - από την μια πλευρά το μεγαλείο της βαθειάς συναίσθησης της ματαιότητας των εγκοσμίων. Και, από την άλλη πλευρά - αλλά και συνακόλουθα- της διεκδίκησης της μόνης μορφής αιωνιότητας, στην οποία μπορεί ν' αποβλέπει ο Ανθρώπος: Της αιωνιότητας που αντιστοιχεί στην υστεροφημία, την οποία διασφαλίζουν τα έργα του, *latro sensu*, Πνεύματος, αυτά τα, ευδιάκριτα ανά τους αιώνες, ίχνη στην πορεία της Ανθρωπότητας, κατά την αέναη αναζήτηση του προσρισμού της. Ίχνη που και όταν σβήσουν, αφήνουν πίσω τους την κληρονομιά ενός, γόνιμου για την Παιδεία του Ανθρώπου, μύθου. Αυτή την λογοτεχνική έξαρση συμπυκνώνουν, με ιδανικό τρόπο, οι εξής σίχτοι που αποδίδονται στον Αδριανό, κατά την «Παλατινή Ανθολογία» και την «Historia Augusta», λίγο πριν αναπαυθεί:

**«Animula, vagula, blandula,
Hospes comesque copropris...»**

(«Μικρή ψυχή μου, περιπλανώμενη γητεύτρα,
φιλοξενούμενη μαζί και σύντροφε του σώματος...»)

Γ. Την πνευματική και θεσμική αίγλη του Αδριανού, που τον οδήγησε στην κορυφή των Αυτοκρατόρων του Αρχαίου Κόσμου - και όχι μόνο της Ρώμης - ολοκλήρωσε η διαδοχή που ο ίδιος προετοίμασε, κατά το πρότυπο του προκατόχου του Τραϊανού. Ο Αυτοκράτορας Αντωνίνος όχι μόνο σεβάσθηκε, αλλά πραγματικά εξύψωσε το πρότυπο του Αδριανού, εγκαινιάζοντας την εξίσου εμβληματική περίοδο των Αντωνίνων.

1. Αυτό τον σεβασμό του Αντωνίνου επισφράγισε η αγωνιώδης, στην κυριολεξία, προσπάθεια που κατέβαλε, προκειμένου να πείσει την Σύγκλητο ν' αποφασίσει την «αποθέωση» του Αδριανού και να του χτίσει ομώνυμο Ναό στο ρωμαϊκό Πεδίο του Αρεως. Δύσκολη αποστολή, για μια Ρώμη που ακόμη και τότε αδυνατούσε να κατανοήσει το αυτοκρατορικό πρότυπο, το οποίο κληροδότησε ο Αδριανός της «πεφωτισμένης Auctoritas», του «ανθρωποκεντρικού Imperium», ο «εχθρός» κάθε μορφής λαϊκισμού. Ας μην ξεχνάμε ότι, ως το τέλος της, η ρωμαϊκή κοινωνία ουδέποτε μπόρεσε ν' αποβάλει το σύνδρομο που τρεφόταν με «ranem et circenses» («άρτον και θεάματα»). Σύνδρομο το οποίο, κατά την ορθότερη ιστορικής άποψη, οδήγησε - φυσικά μαζί με άλλα αίτια - στο λυκόφως της και στην τελική παρακμή της.

2. Ο σεβασμός του Αντωνίνου προς τον Αδριανό υπήρξε μια από τις «αποσκευές» του για την αιωνιότητα, πέρα από τα δικά του «δικαία» έργα. Διόλου τυχαίο ότι ο Αντωνίνος έμεινε στην ιστορία, μεταξύ άλλων, ως «Pius», «Ευσεβής».

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Στο πλαίσιο του Πανεπιστημίου Πολιτών το ΣΟΚΠΑ οργάνωσε στις 17-18 Μαρτίου 2017 διήμερη εκδήλωση Νομικών με τίτλο: «Η Συνεισφορά της Νομικής Επιστήμης στην Κοινωνία» με την συμμετοχή της Α.Ε. του Προέδρου της Δημοκρατίας Κυρίου Προκοπίου Παυλοπούλου.

Η καταγραφή των ομιλιών έγινε σε τόμο, που εκδόθηκε με την ευγενή χορηγία της Νομικής Βιβλιοθήκης. Μετά από πρόταση του Προέδρου του ΣΟΚΠΑ καθηγητή Δ.Κοκκίνου, τα μέλη του Δ.Σ. και οι ομιλητές της εκδήλωσης, επισκέφθηκαν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και του επέδωσαν τον τόμο και τιμητική πλακέτα.

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟ

Ο Πρόεδρος και το Δ.Σ. του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών ΕΚΠΑ επισκέφθηκε στις 23 Οκτωβρίου 2017 τον Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Κύριο Ιερώνυμο στην Αρχιεπισκοπή Αθηνών.

Ο Μακαριότατος άκουσε με ενδιαφέρον τις δραστηριότητες του ΣΟΚΠΑ και αποδέχθηκε ευχαρίστως την πρόσκληση να παραστεί στην εκδήλωση του Πανεπιστημίου των Πολιτών με θέμα «Η συνεισφορά της Θεολογίας στην Κοινωνία» και συντονιστή τον Αντιπρόεδρο του ΣΟΚΠΑ Καθηγητή της Θεολογικής Σχολής Ηλία Οικονόμου, στην Μεγάλη Αίθουσα του Πανεπιστημίου Αθηνών στις 13 Ιουνίου 2018.

ΤΟ ΝΕΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΣΟΚΠΑ

Στις 8 Μαρτίου 2017 έγιναν οι αρχαιρεσίες για την ανάδειξη Προέδρου και μελών του νέου Δ.Σ. του ΣΟΚΠΑ.

Εξελέγησαν :

Πρόεδρος, Διονύσιος Κόκκινος (Ιατρική Σχολή)

Αντιπρόεδρος, Διονύσιος Σπινέλλης (Νομική Σχολή)

Γενικός Γραμματέας, Παναγιώτης Σίσκος (Σχολή Θετικών Επιστημών)

Ειδικός Γραμματέας, Στέλλα Πριόβολου (Φιλοσοφική Σχολή)

Ταμίας, Σαρρής Αλέξανδρος (Σχολή Οικονομικών και Νομικών Επιστημών)

Τακτικά μέλη:

Λεοντίνης Γεώργιος (Σχολή Επιστημών της Αγωγής)

Νικολόπουλος Γεώργιος (Σχολή Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού)

Οικονόμου Ηλίας (Θεολογική Σχολή)

Σολδάτος Κωνσταντίνος (Σχολή Επιστημών & Υγείας)

Αναπληρωματικά μέλη:

Κλαμαρής Νικόλαος (Νομική Σχολή)

Παπαθανασίου Μάρω (Θετικών Επιστημών)

Τουτουντζάκης Νικόλαος (Επιστημών Υγείας)

Μετά τον αδόκητο θάνατο του Αντιπροέδρου Δ.Σπινέλλη, με απόφαση του Δ.Σ., για τη θέση Αντιπροέδρου εξελέγη ο ομ.καθηγητής Ηλίας Οικονόμου, και ο ομ.καθηγητής Ν.Κλαμαρής κατέλαβε τη θέση του εκλιπόντος ως τακτικό μέλος του Δ.Σ., εκπρόσωπος της Νομικής Σχολής.

ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΟΥ ΣΤΟΝ ΚΩΣΤΑ ΜΑΚΡΟΠΟΥΛΟ

Στην Πανηγυρική Συνεδρία της Ακαδημίας Αθηνών στις 21 Δεκεμβρίου 2017 απονεμήθηκε στον Ομότιμο Καθηγητή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών Κώστα Μακρόπουλο βραβείο της Ακαδημίας για το σημαντικό έργο του στην ανάπτυξη της σεισμολογίας και του αντισεισμικού σχεδιασμού στην Ελλάδα.

ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΕΚΛΟΓΗ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΛΑΜΑΡΗ

Ομότιμος Καθηγητής Πολιτικής Δικονομίας της Νομικής Σχολής και μέλος του Δ.Σ. του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών του Ε.Κ.Π.Α. Νικόλαος Κ. Κλαμαρής, εξελέγη μέλος του Συμβουλίου της Διεθνούς Ενώσεως Δικονομικού Δικαίου κατά συνεδρίαση του Προεδρείου της Ενώσεως, στη Τσιαντζίν της Κίνας το Νοέμβριο 2017.

Η Διεθνής Ένωση Δικονομικού Δικαίου αποτελεί το παγκόσμιο βήμα των Καθηγητών της Πολιτικής Δικονομίας όλων των Κρατών της υφηλίου, στη συγκρότηση της οποίας είχαν παίξει καθοριστικό ρόλο, ήδη από τη δεκαετία του '60, οι αείμνηστοι Καθηγητές Γεώργιος Ράμμος και Γεώργιος Μητσόπουλος. Μέλη της Διεθνούς Ενώσεως Δικονομικού Δικαίου, και μάλιστα δραστήρια μέλη, είναι οι περισσότεροι Έλληνες Καθηγητές Πολιτικής Δικονομίας των τριών Νομικών Σχολών.

ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Το μοναδικό στο είδος του Μουσείο Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας του μηχανικού-μηχανολόγου Κώστα Κοτσανά στεγάζεται στο κτήριο Ακαδημίας και Πινδάρου 6 (τηλ. 211 411 0044, 6907-292002). Στους τρεις ορόφους του εκτίθενται περισσότερα από 150 αρχαία όργανα και μηχανικές διατάξεις, που καλύπτουν διάφορους κλάδους της επιστήμης, της τέχνης, και της τεχνολογίας. Η κατασκευή τους έγινε βάσει σωζομένων στοιχείων και περιγραφών τους σε σχετικά κείμενα αρχαίων Ελλήνων επιστημόνων. Στην ιστοσελίδα του Μουσείου (kotsanas.com) μπορεί κάποιος να θαυμάσει τις φωτογραφίες πολλών από τα εκθέματα, ταξινομημένα κατά κλάδους.

Το Μουσείο λειτουργεί όλες τις ημέρες της εβδομάδος, από 9 π.μ. έως 5 μ.μ. και το εισιτήριο είναι 5 Ευρώ (μειωμένο 3,5 Ε). Είναι επισκέψιμο από μεμονωμένα άτομα και από ομάδες έως 25 ατόμων, με σχετική ξενάγηση στα σπουδαιότερα και αντιπροσωπευτικά εκθέματα. Στο πωλητήριο του Μουσείου υπάρχουν αντίγραφα αρχαίων οργάνων σε διάφορες τιμές.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΕΘΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ

Η γλώσσα στη ζωή μας

Εκδήλωση στο πλαίσιο του εορτασμού των 180 χρόνων από την ίδρυση του ΕΚΠΑ

Το Σώμα Ομοτίμων Καθηγητών στο πλαίσιο του εορτασμού των 180 χρόνων από την ίδρυση του ΕΚΠΑ διοργάνωσε, στις 16 Ιουνίου 2017, σε συνεργασία με την Εθνική Εταιρία των Ελλήνων Λογοτεχνών εκδήλωση με θέμα : “Η γλώσσα στη ζωή μας”, στο Αμφιθέατρο Α.Αργυριάδη του Πανεπιστημίου Αθηνών . Η εκδήλωση άρχισε με τον χαιρετισμό του Προέδρου του ΣΟΚΠΑ Ομ.Καθηγητή Διονυσίου Κοκκίνου. Στη συνέχεια, ο Πρόεδρος της Ε.Ε.Ε.Λ. Διονύσιος Μαγκλιβέρας αντί χαιρετι-

σμού ανέγνωσε το κείμενο «Δεν μπορείτε να εξαφανίσετε την Ελλάδα!» του Γάλλου λογοτέχνη Jean Richerin. Ακολούθησαν εισηγήσεις από τους Ομ.Καθηγητές : Ηλία Οικονόμου, μέλος του Δ.Σ. του ΣΟΚΠΑ με θέμα «Γλώσσα και Θρησκεία», Διονυσίου Σπινέλλη, Αντιπροέδρου του ΣΟΚΠΑ, με θέμα «Γλώσσα και Νομική», Μερόπης Σπυροπούλου, Αντιπροέδρου της Ε.Ε.Ε.Λ. με θέμα «Γλώσσα και Ιατρική» και του Ακαδημαϊκού Ομ.Καθηγητή Αντωνίου Κουνάδη με θέμα «Η γλώσσα με την θεώρηση ενός επιστήμονος από τον χώρο των θετικών επιστημών». Συντονίστρια η Ομ.Καθηγήτρια Στέλλα Πριόβολου, Ειδική Γραμματέας του ΣΟΚΠΑ

Μετά το τέλος των ομιλιών οι παριστάμενοι είχαν την ευκαιρία να συζητήσουν με τους εισηγητές κατά τη διάρκεια μικρής δεξίωσης στον χώρο του Πανεπιστημίου.

Τα κείμενα των ομιλιών θα δημοσιευθούν στο φιλολογικό περιοδικό ΟΔΟΣ ΠΑΝΟΣ (τεύχος 179 υπό έκδοση).

EUROPEAN ASSOCIATION OF PROFESSORS EMERITI «ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ »

Συνήλθε στις 5.12.2017 στο συνεδριακό χώρο του ξενοδοχείου «Αθηναΐς» η Γενική Συνέλευση του Σωματείου με σκοπό τη συζήτηση και λήψη αποφάσεων επί των παρακάτω θεμάτων:

- 1) Απολογισμός έργου της προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής.
- 2) Οικονομικός απολογισμός οικονομικού έτους 2017.
- 3) Οικονομικός προϋπολογισμός του έτους 2018.
- 4) Αναφορά Εξελεγκτικής Επιτροπής.
- 5) Απαλλαγή προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής.
- 6) Εκλογή τριμελούς εφορευτικής επιτροπής .
- 7) Αρχαιρεσίες για την ανάδειξη νέου Διοικητικού Συμβουλίου διάρκειας δύο (2) ετών.

Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης εξελέγη ο Καθηγητής Μιλτιάδης Καραγιάννης και Γραμματέας ο Καθηγητής Γεώργιος Παπαδόπουλος. Η Γενική Συνέλευση αποτελούμενη από 48 μέλη ενέκρινε τα πεπραγμένα της προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής και την απήλαξε από πάσα οικονομική ευθύνη μετά την έκθεση των Ελεγκτών Γ. Βασιλικιώτη, Μ. Καραγιάννη και Θ. Παταργιά. Στη συνέχεια ενεκρίθη η προκήρυξη εκλογών με ηλεκτρονική ψηφοφορία.

Ο Πίνακας των υποψηφιοτήτων ανακοινώθηκε στα μέλη της Ένωσης κατά τη Γενική Συνέλευση και τα μέλη ψήφισαν ηλεκτρονικά (σύστημα Zeus) στις 19 και 20 Δεκεμβρίου 2017. Η

εκλεγείσα από τη Γενική Συνέλευση Εφορευτική Επιτροπή, αποτελούμενη από τους Αριστείδη Ζούμπο, Γεώργιο Νικολόπουλο και Παναγιώτη Σίσκο και παρουσία των Δικηγόρων, κας Ελένης Φωτέα, Νομικής Συμβούλου του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών (Ι.Β.Ε.Α.Α.) και κας Παναγιώτας Χ. Σπυροπούλου, Νομικής Συμβούλου της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ομοτίμων Καθηγητών, προέβη σε καταμέτρηση ψήφων στις 21.12.2017, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:30 στην αίθουσα της πληροφορικής του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών (Ι.Β.Ε.Α.Α.)

Τα αποτελέσματα των εκλογών έχουν ως εξής:
Πρόεδρος: -Διονύσιος Κόκκινος / Dennis Cokkinos(Αθήνα)
Εκλεγμένος Πρόεδρος: Natale Gaspere De Santo(Νάπολι)
Γενικός Γραμματέας: Luigi Campanella (Ρώμη)
Ταμίας: Raymond Ardaillou (Παρίσι)
Μέλος: Μαρία Όξενκιουν – Πετροπούλου/ Maria Ochsenkühn-Petroroulou (Αθήνα)
Μέλος: Michael Kunze (Βιέννη)
Μέλος: Liv Mjelde (Όσλο)
Αναπληρωματικό Μέλος:
1. Νικόλαος Τουτουτζάκης (Αθήνα)
Ελεγκτές:
1. Καραγιάννης Μιλτιάδης (Αθήνα)
2. Παταργιάς Θεοχάρης (Αθήνα)
3. Βασιλικιώτης Γεώργιος (Θεσσαλονίκη)
4. Altucci Paolo (Ιταλία)

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΣΠΙΝΕΛΛΗ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΕΚΠΑ

Το Σώμα Ομοτίμων Καθηγητών του Πανεπιστημίου Αθηνών τιμά τη μνήμη ενός εξέχοντος καθηγητού της Νομικής, ενός εκλεκτού φίλου, και ενός πολυτίμου μέλους του.

Ο Διονύσιος Σπινέλλης υπηρέτησε με ιδιαίτερη διάκριση και αποτελεσματικότητα το Σώμα μας αρχικά ως μέλος και ως αντιπρόεδρος από το 2014 μέχρι τον πρόωπο θάνατό του.

Η συνεισφορά του υπήρξε ανεκτίμητη. Δεν είναι υπερβολή να λεχθεί ότι ουδεμία απόφαση λαμβανόταν χωρίς τη δική του τελική γνώμη, η οποία αντανάκλασε την ηθική υπόσταση, το αίσθημα δικαιοσύνης και την ευθυκρισία του. Η συμβολή του υπήρξε καθοριστική στην τροποποίηση του καταστατικού μας. Επίσης, συνέβαλε κατά κύριο λόγο στην σύνταξη του προκαταρκτικού καταστατικού της υπό ίδρυση Ομοσπονδίας Σωματιών Ομοτίμων Καθηγητών Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων Ελλάδος. Η επιτυχής ίδρυση της Ένωσης οφείλεται εν πολλοίς στην εμπνευσμένη προεδρία του κατά την πρώτη εναρκτήρια συνεδρία. Επίσης, υπήρξε κύριος συγγραφέας του προκαταρκτικού καταστατικού της υπό ίδρυση Ομοσπονδίας Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Σωματιών Ελλάδος.

Ενεπνεύσθη και οργάνωσε με εξαιρετική επιτυχία την εκδήλωση Πανεπιστημίου Πολιτών με τίτλο «Η συνεισφορά της Νο-

μικής στην κοινωνία» την 16η και 17η Μαρτίου 2016. Καρπός της εκδήλωσης αυτής ήταν ένα σύγγραμμα «Πανεπιστήμιο πολιτών - Εκδήλωση Νομικών» υπό την άψογη επιμέλειά του.

Πέραν της εξέχουσας σταδιοδρομίας στον επιστημονικό και κοινωνικό στίβο και της προσφοράς του στο Σώμα μας, ο Διονύσιος Σπινέλλης πληροί απόλυτα την ουσία του όρου ευπατρίδης. Με τον ομιλούντα ανεπιτύχη μια ιδιαίτερη προσωπική φιλία και εκτίμηση. Η τελευταία του συμμετοχή στις επιστημονικές εκδηλώσεις του Σώματος ήταν η εμπνευσμένη ομιλία γλώσσα και νομική τον Ιούνιο του 2017 στο Πανεπιστήμιο Πολιτών με γενικό θέμα «Η γλώσσα στη ζωή μας».

Η ομιλία αυτή χαρακτηρίστηκε εξαιρετική από όλους. Ήδη τότε ο Διονύσιος Σπινέλλης εγνώριζε το προχωρημένο και ανίατο της πάθησής του αλλά αντιμετώπισε την πορεία της νόσου του όπως γράφει ο Καβάφης «σαν έτοιμος από καιρό, σαν θαρραλέος».

Αποχαιρετούμε με οδύνη, συγκίνηση αλλά και υπερηφάνεια τον λαμπρό επιστήμονα, το εκλεκτό μέλος του Σώματός μας, τον εξαιρετικό οικογενειάρχη που τόσο αγάπησε την πολύτιμη σύντροφο της ζωής του Πάκη, τα παιδιά του και τα εγγόνια του, και τον εξαιρετικό φίλο.

Ομ. καθηγητής, Διονύσιος Κόκκινος

Πρόεδρος του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών Ε.Κ.Π.Α.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΠΙΝΕΛΛΗΣ

Ο Διονύσιος Σπινέλλης σπούδασε νομικά στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Στη συνέχεια συνέγραψε διδακτορική διατριβή στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου (1962) υπό την εποπτεία του διασήμου Καθηγητού Karl Engisch, ενώ το 1977 αναγορεύθηκε Υφηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (και

από το ίδιο έτος εντεταλμένος Υφηγητής). Στη συνέχεια εξελέγη τακτικός Καθηγητής στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Θράκης (1979-1986), στο Γενικό Τμήμα Δικαίου του Παντείου Πανεπιστημίου (1986-1995) και, μετά από μετάκληση, της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών (1995-1998), από την οποία και αφυπηρέτησε και του απονεμήθηκε ο τίτλος του Ομότιμου Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ήταν Δικηγόρος στον Άρειο Πάγο και μέλος, ή κατά διαστήματα Πρόεδρος πολλών επιστημονικών ενώσεων, οργανισμών, επιτροπών. Πολύ σημαντικό είναι το συγγραφικό επιστημονικό/ερευνητικό έργο του Διονυσίου Σπινέλλη. Μεταξύ αυτών πρέπει ασφαλώς να αναφερθούν ιδίως τα ακόλουθα: α) Η διδακτορική του διατριβή στη Νομική Σχολή του

Πανεπιστημίου του Μονάχου με τίτλο «Die materielle Rechtskraft des Strafurteils» («Το ουσιαστικό δεδικασμένο της ποινικής αποφάσεως»), η οποία κυκλοφόρησε το έτος 1962. β) Η υφηγητική διατριβή του στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών με τίτλο «Το έννομο αγαθόν της τιμής και οι αξιόπονοι αυτού προσβολές», η οποία κυκλοφόρησε το έτος 1976. γ) Η μονογραφία με τίτλο «Η εσχάτη προδοσία ανάμεσα στο παρελθόν και στο μέλλον», η οποία κυκλοφόρησε το έτος 1979. Ιδιαίτερη απήχηση είχε στην Ελληνική Νομική Επιστήμη και η μετάφραση από το Διονύσιο Σπινέλλη του κλασικού έργου με τίτλο «Einfuehrung in das juristische Denken» («Εισαγωγή στη νομική σκέψη») του διάσημου Γερμανού Δασκάλου του Karl Engisch και η οποία μετάφραση κυκλοφόρησε το 1981 στο πλαίσιο των εκδόσεων του Μορφωτικού Ιδρύματος της Ε.Τ.Ε. Ο Διονύσιος Σπινέλλης έχαιρε μεγάλης επιστημονικής εκτιμήσεως στην Ελλάδα και στην Αλλοδαπή, υπήρξε μέλος της Ακαδημαϊκής Κοινότητας και με το έργο του προήγαγε την Επιστήμη του Δικαίου. Ήταν παντρεμένος με τη συνάδελφο κυρία Κ. Νομικού-Σπινέλλη με την οποία δημιούργησε μια υποδειγματική ωραία οικογένεια.

Ομ. καθηγητής, Νικόλαος Κλαμαρής

Μέλος του Δ.Σ. του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών Ε.Κ.Π.Α.

Μια ταπεινή κατάθεση ψυχής στον «άνθρωπο» ΔΙΟΝΥΣΗ ΣΠΙΝΕΛΛΗ

«Ως χαρίεν άνθρωπος όταν άνθρωπος ή».

Συνεργάστηκα με τον Διονύση Σπινέλλη επί δέκα συνολικά έτη: επτά στο Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών, ως Αντιπρόεδρος, και τρία στο Σώμα Ομοτίμων ΕΚΠΑ, όπου έχω την τιμή να μετέχω μετά από δική του παρότρυνση. Δεν θα λησμονήσω ποτέ τη σεμνότητα, τη σοβαρότητα, την αρχοντιά σε συνδυασμό με το σημαντικό στο χώρο της επιστήμης εκτόπισμα του Δ.Σπινέλλη ως Προέδρου του Ι.Κ.Υ. Μακριά από προσωπικά συμφέροντα και πάντα με διάθεση ανιδιοτελούς προσφοράς σε ό,τι πίστευε και αγαπούσε, και ιδιαίτερα στους νέους, ο Δ.Σπινέλλης μας δίδαξε πολλά: δικαιοσύνη, διαφά-

νεια, ειλικρίνεια, ψυχραιμία, αντικειμενικότητα.

Τον ίδιο «άνθρωπο» συνάντησα αρκετά χρόνια αργότερα ως Αντιπρόεδρο του Δ.Σ. του Σώματος των Ομοτίμων, του οποίου όλα τα μέλη κρατάμε βαθιά μας την ανάμνηση της δικής του προσωπικότητας. Ο Διονύσης και η Καλλιόπη Σπινέλλη εκλεκτή συνάδελφος, σύντροφός του στη ζωή και την επιστήμη, εξέφραζαν την ιδεώδη συνύπαρξη ανθρώπων και επιστημόνων.

Ομ. καθηγήτρια, Στέλλα Πριόβολου

Ειδική Γραμματέας του Σώματος Ομοτίμων Καθηγητών Ε.Κ.Π.Α.

ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ

ΣΩΤΗΡΙΟΥ ΡΑΠΤΗ

Ο καθηγητής Σωτήριος Ράπτης γεννήθηκε 1938 στην Αθήνα και απεβίωσε την 11η Μαΐου 2017.

Το 1962 έλαβε το Πτυχίο της Ιατρικής(Ειδικότητα Παθολογίας) από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Εργάστηκε στην Θεραπευτική Κλινική (Β. Μαλάμος) και στη συνέχεια επί εξαετία στο Πανεπιστήμιο Βιέννης (K.Fellinger). Λαμπρή υπήρξε η σταδιοδρομία του στο Πανεπιστήμιο Ulm Γερμανίας (EF Pfeiffer), όπου ως Έκτακτος Καθηγητής διεξήγαγε σημαντική έρευνα στον τομέα του Διαβήτη(1974).

Όταν επέστρεψε στην Ελλάδα εργάστηκε στην Θεραπευτική Κλινική (Σ. Μουλόπουλος) και το 1982 εξελέγη Καθηγητής Παθολογίας ΕΚΠΑ. Διετέλεσε διευθυντής των Πανεπιστημιακών Κλινικών (Ευαγγελισμός, Αττικόν), όπου προώθησε πολλούς νέους επιστήμονες, καθώς και την ανάπτυξη νέων τμημάτων. Διετέλεσε Πρόεδρος επί δύο δεκαετίες της Ελληνικής Εταιρείας Εσωτερικής Παθολογίας. Ιδρυτής και πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Διαβήτη (ίδρυση 100 περίπου Διαβητολογικών Ιατρείων και Κέντρων), καθώς και Πρόεδρος της Γνωμοδοτικής Επιτροπής του Υπουργείου Υγείας.

Πολυάριθμες υπήρξαν οι δημοσιεύσεις του Σ. Ράπτη σε υψηλού κύρους περιοδικά και σημαντική η προσφορά του στην επιστήμη και στην κοινωνία με διεθνή αναγνώριση.

ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ

Ο απελθών ομότιμος καθηγητής της Θεολογικής Σχολής Σπυριδών Κοντογιάννης γεννήθηκε το έτος 1938 στο Νεοχώρι Μεσολογγίου και απεβίωσε αιφνιδίως σε ηλικία 78 ετών.

Σπούδασε στη Θεολογική Σχολή του ΕΚΠΑ. Διετέλεσε διευθυντής του επισήμου οργάνου του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων ΝΕΑ ΣΙΩΝ και διευθυντής του «Κέντρου Συναϊτικών Μελετών» της Θεολογικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Υπήρξε μέλος πολλών επιστημονικών εταιρειών και συνεργάτης της Εγκυκλοπαιδείας «Πάπυρος-Larousse-Britannica». Οι μελέτες και τα έργα του σε θέματα μοναστηριακού, εκκλησιαστικού ενδιαφέροντος υπερβαίνουν τις 150.

Διορίσθηκε και υπηρέτησε μέχρι την εκδημία του Διευθυντής του «Ιστορικού Αρχείου της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος», το οποίο τακτοποίησε και εκσυγχρόνησε.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΞΥΠΝΗΤΟΥ

Ο απελθών ομότιμος καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής Νικόλαος Ξυπνητός γεννήθηκε το 1934 στην Κέα. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και ήταν πτυχιούχος της Φιλοσοφικής, της Θεολογικής και της Νομικής Σχολής. Ως υπότροφος του Ι.Κ.Υ έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στο University of London King's College, Department of Classics. Το 1974 ανακηρύχθηκε διδάκτωρ του Φιλολογικού Τμήματος του ΕΚΠΑ. Διετέλεσε Επιμελητής, Λέκτωρ και το 1989 εξελέγη Επίκουρος Καθηγητής του ιδίου Τμήματος. Το 1999 εξελέγη Καθηγητής στον Ερμηνευτικό Τομέα του Θεολογικού Τμήματος και διετέλεσε Διευθυντής του. Υπήρξε μέλος πολλών επιστημονικών εταιρειών και συνέγραψε συνολικά 30 επιστημονικά έργα. Το 2006 τιμήθηκε με το Ανώτατο Παράσημο της Εκκλησίας της Ελλάδος, τον Χρυσούν Σταυρόν του Αποστόλου Παύλου.

ΚΩΣΤΑ ΣΤΕΦΑΝΗ

Ο Καθηγητής Ψυχιατρικής και Ακαδημαϊκός Κώστας Στεφανής έλαβε το πτυχίο του από την Ιατρική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών (1953) και εθίτευσε ως Postdoctoral Fellow στο Πανεπιστήμιο McGill του Μόντρεαλ (1960-1963) και Research Scientist στο Εθνικό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγείας στην Ουάσινγκτον (1963-1965).

Ακολούθως, μέχρις ότου απεβίωσε (29 Οκτωβρίου 2016), ανέλαβε πολλά καθήκοντα υψηλής ακαδημαϊκής ευθύνης και υψίστης κοινωνικής προσφοράς. Διετέλεσε Διευθυντής της Ψυχιατρικής Κλινικής του ΕΚΠΑ (1970-1996), Διευθυντής του Ερευνητικού Πανεπιστημιακού Ινστιτούτου Ψυχικής Υγιεινής (1989-2016), Πρόεδρος της Παγκόσμιας Ψυχιατρικής Εταιρείας (1983-1989), και Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών (1994-2016), όπως και Βουλευτής Επικρατείας (1996- 2000) και Υπουργός Υγείας (2002 -2004).

Ο εκλιπών κατά την πολυετή σταδιοδρομία του ανεδείχθη μοναδικός Ηγέτης σε όλα τα πεδία της δραστηριότητάς του κερδίζοντας την απεριόριστη εκτίμηση των συναδέλφων του και το βαθύτατο σεβασμό των μαθητών του.

Το πλήρες κείμενο εις μνήμη του Καθηγητού Κ. Στεφανή δημοσιεύθηκε στα Αρχεία Ελληνικής Ιατρικής 34(1)7, 2017. (www.mednet.gr/archives).

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑΛΙΑ

Πτυχιούχος της Ιατρικής Σχολής Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών το 1965, έγινε Διδάκτωρ της Ιατρικής Σχολής του ιδίου Πανεπιστημίου.

Με αγάπη, ατελείωτη αφοσίωση και ταλέντο στην Ιατρική, εργάστηκε, δίδαξε και διακρίθηκε στην Ελλάδα και στην Αμερική όπως στο Jefferson University-Willmington Medical Center, A.I. DuPont Institute of Children στο Delaware, στο Boston University Medical School University Hospital και σε άλλα Πανεπιστήμια. Από το 1984 προσέφερε πολύτιμο έργο ως Καθηγητής Ουρολογίας της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Αφήνει αξιοσημείωτο ερευνητικό έργο, πολλές εργασίες, reviews και βιβλία καθώς και πληθώρα διακρίσεων σε παγκόσμια συνέδρια και ιατρικά έντυπα. Από τις σπουδαιότερες διακρίσεις του ήταν η ανάθεσή του ως Chairman στο Παγκόσμιο Συνέδριο ICS (International Continence Society), προβάλλοντας και τη χώρα μας, στην Αθήνα το 1996. Ακούραστος ερευνητής, μέντορας και δάσκαλος, υπήρξε αφοσιωμένος οικογενειάρχης, πιστός και αγαπητός φίλος.

Σύμφωνα με απόφαση του Δ.Σ. του ΣΟΚΠΑ στο δελτίο «Ομοτίμων Κοινωνία» θα αφιερώνεται στην μνήμη των αποχωρούντων καθηγητών κείμενο 100 - 120 λέξεων και παράλληλα θα υπάρχει η δυνατότητα ανάρτησης στην ιστοσελίδα του ΣΟΚΠΑ ενυπόγραφης νεκρολογίας.

Διοικητικό Συμβούλιο του Σώματος

Πρόεδρος:

Αντιπρόεδρος:

Γενικός Γραμματέας:

Ειδικός Γραμματέας:

Ταμίας:

Μέλη:

Αν. μέλη:

Δ. Κόκκινος, Σχολής Επιστημών Υγείας

Η. Οικονόμου, Θεολογικής Σχολής

Π. Σίσκος, Σχολής Θετικών Επιστημών

Σ. Πριόβολου, Φιλοσοφικής Σχολής

Α. Σαρρής, Σχολή Οικονομικών & Νομικών Επιστημών

Ν. Κλαμαρής, Νομικής Σχολής

Γ. Λεοντσίνης, Σχολής Επιστημών Αγωγής

Γ. Νικολόπουλος, Σχολής Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού

Κ. Σολδάτος, Σχολής Επιστημών Υγείας

Μ. Παπαθανασίου, Θετικών Επιστημών

Ν. Τουτουτζάκης, Επιστημών Υγείας

Συντακτική Επιτροπή

Η. Οικονόμου, Θεολογικής Σχολής

Μ. Παπαθανασίου, Θετικών Επιστημών

Σ. Πριόβολου, Φιλοσοφικής Σχολής

Κ. Σολδάτος, Σχολής Επιστημών Υγείας

ΣΩΜΑ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

Ιπποκράτους 15, Αθήνα, Τ.Κ. 106 72

Τηλέφωνο & τηλεομοιότυπο: 210 3688260

Ηλεκτρονικό Ταχυδρομείο: somotimon@uoa.gr

Ιστοσελίδα: www.somaomotimon.uoa.gr

Ευχόμαστε σε όλους ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ

